

ANNA AGUILAR AMAT

je pesnica, ki piše v katalonščini. Uči na Avtonomni Univerzi v Barceloni. Do sedaj je med drugim izdala *Transit entre dos vols* (Tranzit med dvema poletoma, 2001), za katero je dobila nagrado Charles Riba, *Petrolier* (Naftnik, 2003) in *Musica i escorbut* (Glasba in skorbut, 2002), nagrajeno z nagrado Marius Torres. Skupaj s Francescom Parcerisajem je izdala *Coses Petites* z ilustracijami Miquela Plane, in knjigo *El placer de la lectura* (Užitek branja, 2004). Njene pesmi so bile prevedene v španščino in angleščino.

Barve (colours)

To drhtenje je kot beneško steklo,
srce v zelenem odtenku,
ko te v želodcu stisne od sunkov bolečine.
Nesramna barva, v jeseni,
kot delček maja, ki so ga odrezali,
ukradeno blago, kajti srce je nekaj,
za kar si ne želimo, da nam ga vrnejo nazaj.
Zeleno, ki je poganjalo naprej
vse povsod okoli belega kot mlečen zob,
trd kot jok otroka, ki ga posname telefonska tajnica.
Belo na zelenem ozadju, kot marjetice,
trde od ponosa, ker si delijo smrt
z rdečimi nageljni. Bleščeče belo.
Bele štukature nevest, oblečenih v bele, posrebrene lase,
srebrne niti kot tiste od zvezdne konice, ki so jo izvijač izposodi
od Kasiopije. Belo in rdeča kri, kot sta Sigismundova
sreča in njegova mahagonijeva garderobna omara
v prostoru brez oken (in še pred mislijo o tem,
kaj pomeni »okno«). Okna so namreč
rožnato rdeča, ker so podobna »nasmehu«. Ko si srečen,
si zadovoljen tudi, če zлагаš plastične vrečke.
Nikar ne spreglej naslednjega dejstva: Ali lahko sklonjen tip
spremeni srečo v navado, kot mu je to že uspelo z žalostjo?
Ali pa bo premagalo strah pred vrnitvijo na isto mesto,
preprosto samo zaradi tega, ker se vedno premikamo samo v ravni črti.
In kako je s tem strahom, je moder?
Moder in rumenkast kot sredina modrice,
rumen kot listi v stari knjigi, rumen kot ptičja žeja.
Rumen kot zlatenica novorojenega otroka. Cirozno rumen, rumen kot cista,
Rumen kot žolčnik. Rumena barva modrih oči,
ki skrbno pazijo na zlato rumeno barvo mojega strahu,
edinega zaklada, ki ga imam, edine svetlobe v temni sobi,
v katero so me zaprli, ker nisem do konca pojedla svoje juhe.
Tako otročja beda, in tako rožnata!
Rožnata kot dlesni, rožnata kot ustnice, rožnata kot sled prstov
na licih ali udarca, ki oplazi brado.
Če bo potrebno, se lahko iz modre in rumene vedno vrnem
k tisti zeleni barvi motnih in peščenih vod.
Zelena na koncu, jabolčno zelena, smaragdno zelena barva
tvojega klica.

Orfej

Ključki so mi padli na tla in povzročili zvok,
ki spominja na odmev zvonjenja
pri kakšnem religioznem obredu
z Bogom, ki ga ne poznam.

Ker so bila tla mokra, sem opazila odsev
varnostne zaponke, ki je nekomu padla
na pločnik le nekaj trenutkov pred tem, preden je dež
namočil žimnico. Roke so se mi tresle,
ko sem poskušala odkleniti vrata.

Bog, ki ga nisem poznala, ponosen na svojo s kapo in, zakaj pa ne,
na brke, nama je na *vaporettu* preluknjal vozovnici, zaradi česar
so se Benetke začele odmikati.

Tvoj vozovnica in moja, združena z luknjo
sočasnosti, zaradi katere sva pozneje izginila. Jaz naj nebi padla pred
odhodom iz podzemlja. Nobenega gledanja,
tako preprosto. In zdaj sem mogoče stara štiri ali štirideset let
s polnimi očmi peska. Stiskam svojo
bolečino, moje veke so polne sovraštva, glas od nikoder
mi očita in zahteva, da jih odprem: zdaj,
pričakujejo, da bom zajokala. »Glej«, ponavljajo, »glej«:
Evridike ni tukaj, zato je ni mogoče še enkrat izgubiti.
Da, te ranjene, krvave oči so še vedno
moje. In ta ozek prehod, ki vodil v Had.

Bog? (God)

Bog

Iskala sem te na vseh krajih, kjer te ni.
Zdelo se mi je, da je delček tebe pobegnil
v knjižnico: mogoče tvoja glava: tvoja bela
brada se je potopila med liste.

Zdelo se mi je, da bi lahko, če bi se le naučila videti v temi
globokih grap, v brezni zgodovine,
zagledala tvoje oči.

Iskala sem tvoj glas in splezala po rdečem grlu
vulkanov, v strahu, da se nahajaš v ognju
in boš od mene zahteval žrtve.

Potopila sem se globoko v morje, mislila sem,
da so oceani tvoje solze, ko si jokal od smeha.

Nekega dne, ko sem te nehala iskati, so me roke, maziljene
z vprašanji kot moje, udarile po temenu.

Na rokah so bili nohti.

In tako sem od vseh možnosti ravno na majhnih mestih
zagledala tvojo majhnost.

Ker si me oblikoval po svoji podobi, si

a) ženska

b) rahla kot pesem

c) tista, o kateri so mi zapovedali, naj molčim o njej. Gotovo je prav
to razlog, da te slišim v tišini.

Veliki pok (Big bang)

Morda so tudi zvezde ugotovile, da si ne želijo več ostati skupaj, zato so se razkropile.

Morda so ugotovile, ko so se pasle druga po drugi, da je to, ker so to lahko počele dan za dnem, preraslo v ločitev. Kot plakat v baru:

»Danes vam ne zaupamo, ampak jutri pa vam bomo« (jutri bo nov »danes«).

Morda je napaka v zvezdah, ko včasih telefoniram domov

in glas odgovori: »Številka, ki ste jo klicali,

ni znana.« Ali ko poskušam odkleniti vrata,

na katerih sva šele včeraj zamenjala ključavnico.

Čutim, da sem šibka, čutim težo, kot bi imela hladilnih na vekah,

ali kovino, ki je zarjavela zaradi blata na solati, ki nama je ni uspelo pojesti.

Je nisva videla? Dan brez teka? Ali pa kruta misel

kot nož za kruh, ki najine sanje razreže na rezine pravlјice.

Toda tudi ti si jokal in tvoji žalosti se je reklo

»amore gratia«. Dovolj mi, da to šibkost zavijem, in potem,

drugega z drugim, kot drobne laži v slonovo kožo,

kot sončne zimske dni, ki sva jih rešila iz objema snega, ko sva pripravljala mizo.

Takoj bom prišla, samo roke si umijem.

Na razrezanih sanjah se sir ne bo stopil

a se tudi ni strdil.

Jejva! Hitro. Zdaj.

Mostovi (Bridges)

Kar je bilo videti nekaj posebnega najbrž ni bilo nič drugega

kot pogosto ponavljan odgovor, ki ga navrže življenje, naše otročje hrepenenje

da bi bili razkrita karta v čarovnikovi predstavi,

ki se jo je dotaknila čarobna palica usode.

Vsi so se slikali v ogledalu in se vrnili brez obraza.

Če poškilim, lahko vidim barve podob, ki so naložene ena vrh druge:

most preko namakalnega kanala in most

čez Vltavo.

In vprašanje, ali se lahko vrneva, ne da bi nama bilo žal,

nazaj v isti hotel, ki plava za vogalom,

na katerim sva se srečala in se zaradi pomanjkanja časa

obesila na poldneve brez konca.

Vrniti se nazaj k pomanjkanju ljubezni kot otroka, ki ribe lovita z rokami.

Voda jima sega do kolen, sreča, ki se blešči na umirajoči ribi, cedenje slin.

Biti moraš natančen, bodi potrpežljiv, trpi zaradi hude lakote. Sladkost,

da sem ga ukradla iz rečnega dela življenja, način, kako kradem te vrstice

z rdečih luči, s hladilniškega tovornjaka, z brežhibno zlikanega

prometnega policaja,

na ulici, deloma zaprti in označeni zaradi cestnih del,

ko ti rečem, da je vrnitev le moja ideja, nič drugega, podobno kot mrtvo rojeni otrok.

Praznik Svetega Jurija

(po *Dnevih vina in vrtnic, Blaka Edwardsa*)

Namesto ene rdeče vrtnice si mi dal cel šopek.
Zahvala vlačugi, ki ji je uspelo ustvariti vtis, da
si želel biti
sovražno nastrojen in odsoten.
Bile so rumene vrtnice, z drobnimi pegami polmraka
in znamenj: ali bi tako močna strast lahko pustila za sabo tako praznino?
In tako so na stopnicah na pomolu odplavale s tokom: domnevni
otoki za domnevne brodolomce. Toda čez nekaj časa,
so se spet pojavile v tistem hotelu.
Nekoč drugič pa so ostale v prazni sobi
in čakale na prihod *princese*, ki pospravlja sobo.
Potem so postale rdeče in zdaj počasi venijo
doma v jedilnici. Potemnele so kot odrezki teletine
v hladilni skrinji in cvetni listi tiho odpadajo proč.
Morava sva izživeti svojo strast, ker ne bom mogla večno živeti.
S prstom sva poskušala prodreti v notranjost stvari: v popek
rože, v pljuča vrtnice, v melanholijo vrtnice.
Zastrupljena s kapljicami rose, ki so jo nabrale, ko so bile še žive,
na novo sva se dokazovala z vonjem trupel in zdeklamirala
nekaj psalmov, za katere sva menila, da sva si jih izmislila. Brezimna
odvisnika od besed.

Dnevi

rož in besed iz križanke.
vendar niti jaz niti ti nisva tisti, ki na oknu gleda, kako drug odhaja ven,
navzdol

po sivi ulici.

Tam zgoraj je ostalo upanje. Midva pa sva
skupaj zapustila hišo.

Prah (Dust)

Nenadoma se je žalost vrnila, kot
prah, ki se ga nikoli ne odkrižaš,
deviška, brez odtisov besed.
S pogledom si me oplazil na nov način,
ki ni več videl skritih duš
stvari. Prah je sedel,
na pete večerje za dva,
ki si jo pojedel sam, enega izmed tistih obedov,
v katerem spanec ukine lakoto.
Resnica se zdaj po nočnih morah sprehaja,
kot bi bila oblečena v lasuljo,
in opreza za razpokami, na pol odprtimi kot ustnice,
da bi prodrla skoz prostor nočne more, ki ji rečeš »dom«.
Tvoj mirtin meč, skovan iz bakrene zlitine,
s katerim zaman zamahuješ v meglo,

ki se počasi plazi proti postelji tvojih otrok:
najneznatnejši gib takoj zavrtinči drobne delce stvari;
otroški pulover, ki si ga predstavljaš prebodenega
s kvačko tik nad srcem.

Čudiš se, kako je uspelo slaviti tvojemu sovražniku,
za katerega si mislil, da je razlaščen: »Ne bo ti uspelo, da nas pobiješ,
ker smo mrtvi.« In kaj če odpreš
vrata in okna? Jesenski veter,
ki vrtinči suho listje, kot bi bilo izgubljeno,
in ga mečka v slepem besu, bo kmalu tu.
Mogoče je bolje biti neumen kot žalosten.

Poplava (Floding)

Tekočina je polna blata, gosta kot kri, s seboj
nosi stole, mize, drevesa in moped.
Podoben enemu izmed tistih bikov s kroglicami
na rogovih, nepredvidljivo se požene naprej
po glavni ulici v mestu, v katerem si živel,
ko so bili časi še normalni: žena, otroci, krompirjev golaž
in dolgočasni popoldnevi. Kdo je odgovoren za to temno brozgo
ostankov, ki jo straniščna školjka izbruha nazaj?
Kdo je neroden kuhar, ki je sekljal, cvrl in mečkal
samo zato, da bi na koncu lonec zlil po bregu?
V frazi »most, čez katerega greš«, je glagolski čas
napačen v dveh točkah: niti tebe niti mostu ni tukaj.
Stavek »ti si najpomembnejša« je samo še en primer
šibkosti jezika: moral bi se končati s piko.
Za svoj rojstni dan si v šolo vzel nekaj karamel
za svoje prijatelje. Videti je, da si jih
preočasi delil: vrgli so se nate in
ti raztrgali šolsko haljo.
Vedno enaka napaka: prosi za dež.
Bi rad malo juhe? – Na, imej jo! Tukaj, ta vrč z bomboni
nima nič opraviti z mojim srcem. Plazi se po tleh,
s tem trenutkom in hrupom si zacementiraj zobe.
Dovoli mi, da poberem spomine iz ur
in gramoza.

Litografija

Nikoli nisi priznal, da nisi imel prav, in jaz,
da te celo takrat že nisem več ljubila. Stojiva pred jamo
štiridesetih razbojnikov in se ne moreva spomniti čarobne
besede. Poskušava z besedami kot »llicorella«.
Brez uspeha. Niti »llucareta«, zelenkasto siva ptica,
ki jo poskušajo preganjati bolj plašne tolpe otrok na šolskem
igrišču. Kje so križišča, na katerih si rekel, da se *nisva*
izgubila? Zob moraš izpuliti
z dvema kamnoma. Doletelo naju je maščevanje pajka,
ki si ga ubil tisto popoldne, in čudiš se, zakaj

se ti ne uspe žametno nasmehnuti kot veverica.
Stojiva pred votlino štiridesetih razbojnikov ali v kraljestvu,
ki je prekleto zaradi ukradene harfe, ali v skrivnostni deželi
zveri, ki je bila nekoč neprijazen princ, in
ne več, kako izgovoriti »ll«. Zaradi tega,
prišel si prepozno. Zakaj ne ostaneš pri »linotipu«?
Ali drugače z »litofagom«, mehkužcem, ki gloda kamenje?
Besedo, ki je gotovo obstajala na ustnicah mojega deda
in ki jo zdaj ponavljaš svojemu sedemletnemu sinu, kot da bi bil
slovar knjiga pravljič.
On pa bi rad, razen tega, da ni prav nič navdušen, pobegnil in se šel igrat.
Mogoče pa imajo tudi mehkužci nasprotujoče želje.
Naglas, mu povem, je obrnjen okoli.

Glasba (MUSIC)

Razumeti moraš, da je besed tako malo zato,
ker jih je tako veliko.
Če rečem, da so zame tvoja prsi, porasle z gosto dlako,
harfa (kodraste strune, ki sem jih potrgala s premnogimi udarci),
da je mišičasti del tvoje noge saksofon,
in rada bi še nadaljevala, na misel mi pade groteskna ideja
o bobnarju in *flavti uda*.
Kakšna revščina jezika!
Ker tisto, kar ostane neizgovorjeno, je melodija,
ki jo ustvarjata najini telesi, eno ob drugem:
Schubert, ramena, hrbet; Hayden, če se mi dotakneš
stopal, Bach, če se zazreva globoko, nebo in studenec, drug drugemu v oči.
Toda to strašno pomanjkanje besed
dobiva nazaj midva. Kajti šele takrat prideva na plan s svojimi bistrimi idejami,
z najininimi domislicami: za Schuberta, šerbet, za Bacha »obrni se na hrbet,
za Wolfganga Amadeusa, volčji ugrizi, ljubezenski ugrizi,
za Haydna, »ti skrivaš«, »jaz iščem«.
Če ne bi bilo toliko besed ali v toliko različnih jezikih,
kako bi potem neizgovorjeno pustili tisto, česar ni mogoče izgovoriti,
ali kako bi kdajkoli zaslišali glasbo, ki jo ustvarjajo najini prsti?

Juha (Soup)

Rezanci za juho so bile črke in zvezde.
In nekaj koščkov zažgane čebule kot prepiri,
ki plavajo na sredi žlice.
Včasih sva imela roke zvezane za hrbtom,
toda ti si vedno nosil dežnike in pred viharjem zaprl vrata.
Če sva prižgala ogenj samo zato, da sva pogasila drugega, si ti
gasilec, ali sem jaz, in povzpela sva se na lestev,
da bi rešila stare sanje, ki so se zaplezale previsoko, na vrh bodičaste juke.
Toda ali ni prepozno, da ti povem, da sem lahko *videla* tam zgoraj?
Da se v očeh, oslepljenih s koščki, ki ne pašejo,
in drugimi, ki nas varajo, košček za koščkom pojavlja fraza
»belo jamstvo«, in naju greje kot preludij za zimo,

iz katere se kadi kot iz goveje juhe. Uganke v teh juhah
bodo še dolgo trajale. Z ostanki bova jutri
urejala ideje, ki jih danes ne pozna ali pa so izgubljene.
Dovoli mi, da te pokrijem z odejo odpuščanja,
ko si nekega oktobrskega popoldneva z odprtimi očmi zadremal na terasi.

Popotni spremljevalec (Travel companion) in druge zgodbe

Na skrilastih ploščah sedi čarovnica
in puli dlako z mačke,
ki jo je zmečkal avto. S postelje lahko začutiš drobne koščke
njene tačke: pozibavanje uspavanke, za
vse, ki bodo danes umrli.
Toda zdaj se počasi bliža zora in ti si zaspal,
ker v tej zgodbi je to ura
vodnih vil. Zapustila ti bo bisere
svoje bolečine, bisere ljubezni,
ki so jo ubile besede. V tem boš sicer srečen, ampak sam.
Sam v svojem strahu. Sam boš stal pred princeso
in njeno nalogo: ugotoviti boš moral,
o čem zdaj razmišlja. Če ti ne bo uspelo, te bodo obesili
na drevo, na katerem lobanje tistih,
ki so prispeli pred tabo, potrkavajo kot granatna jabolka.
Zagrabi noč za noge in proč z njo, s čarovnico pa
v kotel! Trideset krat jo potopi! Nagrajen boš
z belim labodom in s prijaznim slovesom svojega popotnega spremljevalca.

Translated by Iztok Osojnik (Into Slovenian)